نگاه روز

تفاوت نگاه دولت و کارگران درباره مبنای افزایش حقوق

مریم فکری

شرایط برای تعیین درصد افزایش حقوق کارگران در سال آینده متفاوت شده است. این روزها مقامات دولتی، بر فرمول مزد منطقه‌ای تاکید دارند و کارگران صحبت از میزان افزایش حقوق براساس ماده ۴۱ قانون کار و شاخص‌هایی چون تورم و سبد معیشت‌می‌کنند.

با وجود این‌که در حدود ۵۵ روز به پایان سال باقی مانده است، هنوز تکلیف کارگران و شیوه تغییر حقوق آن‌ها مشخص نیست.فعالان کارگری اعتقاد دارند که طرح مزد منطقه‌ای، یک مقوله گسترده و پیچیده است که باید مقدمات آن فراهم شود و بدون آمادگی و فراهم کردن ابزار لازم، امکان چندگانگی دستمزد در کشور کار سختی است.به باور آنها، طرح پیشنهاد مزدمنطقه‌ای به عنوان یک ابزار چانه‌زنی در جلسات مزد مطرح می‌شود تا قدرت مطالبه‌گری کارگران را تا حدودی کم کند، ولی نمایندگان کارگری باید آمادگی مدیریت چنین مسایلی را داشته باشند. حمید حاج‌اسماعیلی، کارشناس بازار کار تاکید دارد، این طرح صرفا یک طرح پیشنهادی است و هنوز امکانات و زیرساخت‌های لازم را در تمام استان‌ها برای اجرایی کردن این طرح فراهم نشده است. توجه به تفاوت های وضعیت اقتصادی و معیشتی مناطق مختلف، ایده اصلی اجرای دستمزد منطقه‌ای است. بر این اساس در برخی از کشورها برای مناطق جغرافیایی مختلف که ممکن است منطقه، استان یا شهر باشد، نرخ های حداقل دستمزد متفاوتی تعیین می‌شود. محافلان این طرح معتقدند مزد منطقه‌ای باعث افزایش مهاجرت از شهرهای کوچک به بزرگ می‌شود و موافقان این طرح عنوان می‌کنند که اگر مزد منطقه‌ای از مزد ملی کمتر نباشد و فرصت شغلی و زیرساخت‌های اقتصادی دیگر در شهرهای کوچک‌تر فراهم شده باشد، طرح موفقی خواهد بود. فعالان کارگری اجرای مزد منطقه‌ای را زنگ خطر برای بی‌حقوق‌سازی بیشتر کارگران می‌دانند. ماجرای تعیین حقوق و دستمزد منطقه‌ای بر اساس نقطه جغرافیایی محل سکونت از آن‌جایی شروع شد که عموما هرچه شهرها بزرگ‌تر شدند، هزینه‌های زندگی در آن مکان‌ها بالاتر رفت. یکی از معیارهای تعیین افزایش حقوق و دستمزد هزینه سبد معیشت خانوار است.برخی با این ایده که هزینه سبد معیشت خانوار در مناطق مختلف کشور یکسان نیست این موضوع را مطرح کردند که باید مزد کارگران به‌صورت منطقه‌ای تعیین شود. این‌که مزد منطقه‌ای چه شرایطی دارد و آیا نسبت به حداقل دستمزد مبلغ بالاتری خواهد بود یا نه نیاز به بررسی دقیقی دارد. هر چند که مسئله تعیین مزد به‌صورت منطقه‌ای در گذشته هم مطرح بوده، اما بدلیل هزینه‌های بالای آن، این طرح کنار گذاشته شد. اما در دولت رییسی دوباره این موضوع به میان آمد و اقدام وزیر اقتصاد و نگارش نامه به وزیر کار، باعث شد دوباره این طرح به جریان انداخته شود. اواسط دی‌ماه سید احسان خاندوزی با نگارش نامه به صولت مرتضوی، پیشنهاد داد که مزد ۱۴۰۳ کارگران به‌صورت منطقه‌ای تعیین شود و در پی آن، دفاع وزیر کار از این مسئله و همچنین استقبال جامعه کارفرمایی موجب شده تا این موضوع در دستور کار شورای‌عالی کار قرار گیرد.

۲۶ دی‌ماه نیز وزیر اقتصاد در جمع خبرنگاران، بر مزد منطقه‌ای تاکید کرد. او در پاسخ به پرسشی درباره تعیین دستمزد کارگران در سال ۱۴۰۳ و ارائه طرح تعیین مزد منطقه‌ای توسط وزارت اقتصاد و دارایی گفت: موضوع مزد منطقه‌ای در قانون آمده و مساله جدیدی نیست و قرار است با بررسی بیشتر پخته و چکش‌کاری شود؛ البته هنوز تصمیمی برای تعیین دستمزد کارگران گرفته نشده است. در کنار این‌ها، وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی در اظهارنظری تازه درباره مزد منطقه‌ای عنوان کرد: مزد منطقه‌ای و مزد رشته صنعتی و خدماتی عین قانون است؛ قانون‌گذار گفته مزد باید بر اساس منطقه و نوع صنعت باشد و تا الان اجرا نشده است. به گفته سید صولت مرتضوی، در حال حاضر پیشنهاداتی را بعضی از دوستان که از اعضای شورای عالی کار هستند، ارائه داده‌اند که در دست بررسی است. می‌نشینیم بحث می‌کنیم اگر در شورای کار تصویب شد، حتما اجرا می‌شود اگر نشد هم خیر. به نظر می‌رسد با توجه به اظهارات اخیر وزیر کار و دفاع تلویحی از این مساله، اراده‌ای قوی برای به نتیجه رساندن این موضوع وجود دارد و شاید شاهد تغییر در موضوع تعیین دستمزد سال ۱۴۰۳ باشیم. در این میان، موافقان اجرایی مزد منطقه‌ای اعتقاد دارند که مزد منطقه‌ای باعث تضعیف نیروی کار نمی‌شود. هادی ابویی، دبیر کانون عالی انجمن های صنفی کارگری نیز تاکید کرد: هرکجا که مزد بیشتری پرداخت شود کارگران به همان جا مهاجرت می کنند تا شاید بهتر زندگی کنند. به گفته او، این تصمیمات در حال حاضر چیزی جز افزایش مشکل برای دولت و مردم ندارد. ابتدا حداقل دستمزد ملی را تعیین و سپس برای برخی مناطق درصدی بیشتر از حداقل حقوق تعیین کنیم. در این فضا، جلسه کمیته مزد در حالی برگزار شد که همچنان وزارت اقتصاد تاکید بر بررسی مزد منطقه ای داشت. بر همین اساس، گزارش‌ها حاکی از آن است که قرار است یک جلسه دیگر درباره مزد منطقه ای برگزار شود؛ چرا که همچنان نمایندگان کارگری نسبت به این طرح ابهاماتی دارند.

Alborz.payam@gmail.com

منظور با اشاره به تصویب برخی احکام هزینه‌ای در مجلس هشدار داد:

بودجه سال آینده دچار کسری می‌شود

رییس سازمان برنامه و بودجه کشور از نمایندگان مجلس خواست اجازه ندهند با تصویب برخی احکام هزینه‌ای بودجه سال آینده دچار کسری شود، زیرا کسری بودجه «ام‌الخبائث» است.

به گزارش سعید حیدری خبرنگار سرویس اقتصادی زمان، «داود منظور» در صفحه شخصی خود در فضای مجازی با انتشار فیلمی از صحن مجلس شورای اسلامی، نوشت: از نمایندگان مجلس تقاضا کردم اجازه ندهند با تصویب برخی احکام هزینه ای بودجه سال آینده دچار کسری شود. رییس سازمان برنامه و بودجه کشور افزود: تاکید کردم کسری بودجه ام الخبائث است و کشور و دولت را گرفتار می‌کند.

منظور در صحن مجلس رییس سازمان برنامه و بودجه گفت: مصوبات مجلس در خصوص تبصره ۸ لایحه بودجه منابع هدفمندی یارانه ها را ناترازی می کند. رییس سازمان برنامه و بودجه افزود: هر ساله با تصویب مجلس گروه های جدیدی به جمع کسانی که دولت باید حق بیمه بازنشستگی آنها را پرداخت کند، اضافه می شود. وی اضافه‌کرد: همین ۱۷۰ همتی که طبق مصوبه نمایندگان بنا شده تا دولت اموال بفروشد و به سازمان تامین اجتماعی پرداخت کند، بابت همین حق بیمه هایی است که در سال های گذشته پرداخت آن بر عهده دولت گذاشته شده است و دولت واقعا توان پرداخت چنین هزینه های را ندارد. منظور خاطرنشان کرد: اگر دوستان نماینده هزینه ای را تصویب می کنند، منبع مالی آن را هم به تصویب برسانند. وی هشدار داد: تبصره ۸ بودجه که مربوط به هدفمند سازی یارانه ها است، با این شیوه ای که پیش می رود قابل اجرا نخواهد بود. رییس سازمان برنامه و بودجه اظهار داشت: ۵۰ همت از درآمدهای حاصل از محصولات جانبی گاز که بخشی از منابع هدفمندی را تشکیل می داد، توسط نمایندگان حذف شده است و همچنین ۱۸ همت عوارض فرآورده های نفتی را که در بودجه امسال برای پرداخت یارانه نان تخصیص داده شده بود، از منابع هدفمندی یارانه ها حذف شده است و به این ترتیب فقط ۶۸ همت از منابع هدفمندی یارانه ها حذف شده است. منظور افزود: در بحث خرید تضمینی گندم، دولت مکلف شده است همه گندم را با قیمت تضمینی خریداری کند، در حالی که در لایحه دولت مقرر شده است صنف و صنعت گندم مورد نیاز خود را راسا با قیمت تضمینی خریداری کنند. وی گفت: چرا دولت باید منابع مالی برای خرید تضمینی گندم مورد نیاز صنف و صنعت به میزان ۲ میلیون تن را که معادل ۳۵ همت است، خریداری کند؟ رییس سازمان برنامه و بودجه اذعان‌داد: با این مصوبه ۳۵ همت به بار مالی دولت نسبت به لایحه افزوده می شود. وی گفت: دوستان هر تصمیمی می گیرند که منابع هدفمندی یا بودجه عمومی را ناترازی کند، دولت را راهنمایی کنند از کجا منابع آن را تامین کند؟ منظور اضافه‌کرد: چنانچه منبع جدیدی ایجاد شود که ما بتوانیم تعهداتمان را اجرا کنیم سمعا و طاعتا، اما در غیر این صورت ما خواهش می کنیم نگذارید کسری بودجه ایجاد شود. وی تاکید کرد: کسری بودجه ام الخبائث است و کشور و دولت را گرفتار می کند و باید به شدت از آن اجتناب شود.

دعوت از مردم برای نوسازی بناهای فرسوده در بافت‌های ناکارآمد شهری

مدیر عامل شرکت بازآفرینی شهری ایران با اشاره به اینکه مالکان واقع در اراضی تصرفی در سکونتگاه غیررسمی می‌توانند سند ملک خود را دریافت کنند، گفت: شتاب‌بخشی به نوسازی و مقاوم‌سازی مساکن ناپایدار و فرسوده در محلات حاشیه‌ای و ناکارآمد شهری به عنوان اولویت اصلی در دستور کار دولت سیزدهم قرار گرفته است.

به گزارش زمان از وزارت راه و شهرسازی، «محمد آیینی» در گفت‌وگویی اظهار داشت: برای دریافت پروانه ساختمانی در نوسازی و مقاوم‌سازی محلات حاشیه‌ای نیاز به سند مالکیت است تا بر اساس آن متقاضیان بتوانند پروانه ساخت و تسهیلات نوسازی دریافت کنند. معاون وزیر راه و شهرسازی توضیح داد: براساس بند «م» تبصره ۱۱ قانون بودجه امسال، متقاضیان دریافت سند در سکونتگاه‌های غیررسمی و بند «ک» تبصره ۱۱ قانون بودجه سال گذشته، همه ساکنان یک‌هزار و ۱۵۳ محله حاشیه‌ای در ۱۱۰ شهر کشور شامل محله‌هایی که خارج از نظام برنامه‌ریزی شهری، بدون مجوز ساخت و ساز ساخته شده‌اند، می‌توانند در راستای نوسازی بنای فرسوده خود اقدام به دریافت سند کنند. وی با اشاره به اینکه نزدیک به ۳۰ درصد از ساکنان در محلات حاشیه‌نشینی دارای سند رسمی هستند، اظهار داشت: حدود ۶۰ درصد از این مالکان اسناد عادی دارند، بنابراین بخش اندکی از ساکنان در این مناطق فاقد سند هستند که می‌توانند با مراجعه به سامانه ارائه تسهیلات بافت فرسوده شهری شرکت بازآفرینی شهری ایران به نشانی facility.udrc.ir نسبت به ثبت تقاضای خود برای دریافت سند مالکیت ملک خود اقدام کنند.

آیینی افزود: متقاضیان با ورود به این سامانه، ثبت درخواست، دریافت سند ملک را انتخاب و سپس به تکمیل اطلاعات فردی و مشخصات ملک خود اقدام کنند. معاون وزیر راه و شهرسازی با اشاره اینکه صدور سند برای زمین‌هایی است که تا قبل از تاریخ اول فروردین ۱۳۹۴ ساخت و ساز در آنها انجام شده است، گفت: توجه به نوسازی بافت‌های فرسوده و ترغیب و تشویق مردم، سازندگان و پیمانکاران به اهمیت نوسازی این بافت‌ها و همچنین ساماندهی سکونتگاه‌های غیررسمی مورد تاکید دولت سیزدهم است. وی در پایان از همه ساکنان در بافت‌های فرسوده (بافت‌ها میانی حاشیه‌نشین (سکونتگاه‌های غیررسمی و بافت‌های تاریخی) خواست تا از فرصت طلایی به‌دست آمده درباره بهره‌مندی از امکانات، تسهیلات و بسته‌های تشویقی که توسط دولت، شهرداری‌ها و نظام بانکی در راستای نوسازی بناهای فرسوده تهیه شده اقدام کنند.

مزد منطقه‌ای توازن نیروی کار و شغل را به هم می‌زند

دبیر کل کانون عالی انجمن‌های صنفی کارگران گفت: دغدغه ما این است که اجرای مزد منطقه ای بیشتر موجب یکسری مهاجرت‌ها می‌شود و توازن نیروی کار و شغل را به هم می زند.

به گزارش زمان به نقل ازایسنا، هادی ابوی درباره مفهوم مزد منطقه‌ای و پیشنهاد وزارت اقتصاد در این باره گفت: اگر منظور و هدف وزارت اقتصاد را متوجه شویم شاید با هم گفت‌وگو کنیم و به نتیجه برسیم ولی سوال این است که آیا ما می‌خواهیم از حداقل مزدی که شورای عالی کار همه ساله تعیین می‌کند و معتقدیم مزد مکفی و پاسخگوی هزینه‌های خانوار نیست، عددی را کم کنیم یا در مناطقی زیاد کنیم و این مسأله را برای ما روشن نمی کنند. وی افزود: مسأله بعد این است که مزد منطقه‌ای زیرساخت می خواهد با چه هدفی چه منطقه‌ای کجای کشور و اگر آن منطقه مجموعه صنعتی‌اش بیشتر بود می خواهیم آنجا مزد را کم یا زیاد کنیم و لذا هیچ تعریفی نشده است و زیرمجموعه وزارت کار یعنی سازمان تامین اجتماعی در جلسه اخیر کمیته دستمزد اعلام کرد که ما زیرساختش را نداریم.

دبیرکل کانون عالی انجمن‌های صنفی کارگران در یک گفت‌وگوی رادیویی اظهار کرد: منطقه ای کردن دستمزد باعث مهاجرت می شود و توازن بین نیروی کار و وضعیت شغل را به هم خواهد زد. در حال حاضر چند درصد شاغلان و کارگران در مناطق کمتر برخوردار و روستایی هستند؟ در روستا کار داریم ولی اغلب مردم آنجا کشاورز و دامدار هستند. عمده کارگران در شهرهای بزرگ و صنعتی و صنوف هستند، اگر این موارد روشن شود شاید بنشینیم با هم گفت و گو کنیم.

این مقام مسئول کارگری خاطرنشان کرد: همه چیز، بحث مسکن نیست بلکه در مناطق کمتر برخوردار هزینه‌های حمل و نقل و شرایط زندگی سخت تر است. قیمت بنزین، گوشت، برنج و روغن تقریبا در کل کشور یکسان است و شاید تفاوت‌های درصدی داشته باشند ولی نمی توانیم به همه کشور تعمیم بدهیم. در حال حاضر این سوال مطرح است که فارغ از رقمی که در شورای عالی کار برای دستمزد تعیین می شود، اگر مزد امسال را به ۱۲ میلیون تومان برسانیم، آیا کارگر می تواند زندگی کند و از عهده هزینه‌های معیشت برآید؟ سید امیر سیاح - رییس مرکز بهبود کسب و کار وزارت امور اقتصادی و دارایی نیز در این برنامه بر لزوم رعایت حقوق و دستمزد منطقه ای برای کارگران تاکید کرد و گفت: عدالت این است که کارگران شهرهای بزرگ بیشتر حقوق بگیرند. وی گفت: در زمینه دستمزد منطقه‌ای نگاه ما بیشتر نگاه عادلانه است. درست نیست کارگری که می‌تواند مسکن یک میلیون تومانی اجاره کند با کارگری که در تهران ۸ میلیون تومان هزینه مسکن می دهد به یک اندازه حقوق بگیرند.

باید مطالعه مفصل و مستقیم و دقیقی در این حوزه انجام گیرد و دستمزد کارگر تهرانی باید بیشتر از روستایی باشد. سیاح ادامه داد: توافقی شدن و مشابه شدن مزد یک امر مجزاست. در خصوص دستمزد منطقه‌ای اصرار و دلیل و هدف ما این است که حکم قانون اجرا شود. در قانون کار این بحث آمده است ولی هنوز دولتها نتوانسته‌اند این امر را اجرا کنند اما نباید وضع موجود که تولید و کارآفرینی را سرکوب می کند، ادامه دهیم. وی افزود: مساله دوم اینکه منطقی نیست کارگری که در کلان شهرها و با آن هزینه مسکن زندگی می کند، با کارگری که در یک شهر کوچک زندگی می کند یک مقدار دستمزد بگیرند. کارگری که در تهران و اصفهان زندگی می‌کند، از منظر مسکن مشکلات خیلی بیشتری دارد و نباید با کسی که در یک شهر کوچک زندگی می کند یک اندازه حقوق بگیرند. رییس مرکز بهبود کسب و کار وزارت امور اقتصادی و دارایی گفت: خلاصه طرح این است که درصد رشد دستمزد در روستا و شهرهای کوچک نباید مساوی تهران و مشهد و کرج باشد. این مساله گام اولیه است و قرار نیست در یک روز همه مشکلات از جمله مسکن را حل کنیم. اول باید عدالت را در سطوح اولیه حل کنیم. سیاح خاطرنشان کرد: تولید اشتغالزا در کشور توسط قوانین ضد تولید و مسایل دیگر سرکوب می شود. مطالبه اصلی کارگران و کارفرمایان باید این باشد که از ما بخواهید موانع تولید اشتغالزا را حل کنیم و بیرسید چرا صنایع توسعه نمی یابند و چرا مسکن را کالای سرمایه ای می دانیم و نه مصرفی؟

ایجاد بیش از ۴۸ هزار شغل جدید توسط صندوق کارآفرینی امید

طبق گزارش‌ها از ابتدای سال تاکنون ۵۰۰۰ میلیارد تومان تسهیلات توسط صندوق کارآفرینی امید در جهت حفظ و ایجاد اشتغال و توسعه کسب و کارهای خرد پرداخت و بیش از ۴۸ هزار اشتغال جدید ایجاد شده است.

به گزارش زمان به نقل ازایسنا، صندوق کارآفرینی امید به عنوان نهاد حامی کسب و کارهای خرد و کوچک، روستایی و خانگی، نقش بسزایی در توسعه اشتغال و کارآفرینی، توانمندسازی اقتصادی، رفع بیکاری و ایجاد اشتغال پایدار دارد.صندوق کارآفرینی امید به عنوان یک موسسه عمومی غیر دولتی که با هدف تجهیز مالی پروژه‌ها و طرح‌های مهم اقتصادی کشور طی هماهنگی با دستگاه‌های اجرایی کشور فعالیت می کند، دارای اولویت‌های خاصی از جمله رونق بخشی به کسب و کارهای خرد از محل اعطای تسهیلات است. حمایت مالی از طرح‌های اشتغالزا و پرداخت تسهیلات قرض الحسنه به کسب و کارهای کوچک بازار محور، رویکرد صندوق کارآفرینی امید است که در کاهش بیکاری و افزایش تولید ناخالص داخلی موثر است. در همین راستا هادی آقابابایی - مدیرعامل صندوق کارآفرینی امید به تازگی از پرداخت بیش از ۱۱ هزار میلیارد تومان تسهیلات از ابتدای دولت سیزدهم تاکنون خبر داده است. به گفته وی طی سال گذشته ۳۳ درصد تسهیلات پرداختی صندوق مختص بانوان بوده که نشان از گرایش صندوق به حمایت از کسب و کارها و ایجاد و حفظ اشتغال برای بانوان در سراسر کشور است.مدیرعامل صندوق کارآفرینی امید یادآور شد: در راستای حفظ و ایجاد اشتغال و توسعه کسب و کارها امسال تاکنون بیش از ۵۰۰۰ میلیارد تومان تسهیلات توسط صندوق پرداخت و بیش از ۴۸ هزار اشتغال جدید ایجاد شده است.صندوق کارآفرینی امید صرفنظر از اختصاص بخشی از منابع خود به کسب و کارهای کوچک و صاحبان طرح های اشتغالزا، در راستای اجرای طرح نهضت احیا و فعال سازی دوباره بنگاه‌های راکد نیز عملکرد موفقی داشته است، به نحوی که سال گذشته در قالب قراردادهایی که با برخی دستگاه‌های اجرایی از جمله وزارت میراث فرهنگی و گردشگری، وزارت ورزش و جوانان، بنیاد برکت، وزارت جهاد کشاورزی، وزارت کار و وزارت راه و شهرسازی منعقد شده از محل منابع صندوق مبالغ قابل توجهی در جهت حل مشکلات حوزه اشتغال اعطا شده است. حمیدرضا البرزی - معاون اعتبارات صندوق کارآفرینی امید در این باره می گوید: از سال ۱۴۰۰ و ابتدای فعالیت دولت، ۴۸۰۰ میلیارد تومان تسهیلات، سال گذشته ۶۵۰۰ میلیارد تومان و از ابتدای سال تا کنون ۵۶۰۰ میلیارد تومان تسهیلات ارایه شده که عمده آنها در شورای برنامه ریزی استان‌ها دارای مصوبه است و کارگروه‌ها بر روند اعطای آن نظارت دارند. وی افزود: در عرصه تعهد اشتغال در سال ۱۴۰۰، ۸۴ هزار نفر، سال ۱۴۰۱، ۱۰۶ هزار نفر و امسال نیز ۴۸ هزار تعهد اشتغال داریم و تا ۳ سال پس از بهره برداری نیز اجازه بازدید از طرح و بررسی آن را داریم.معاون اعتبارات صندوق کارآفرینی امید درباره پرداخت تسهیلات به زنان و وثایق لازم نیز گفت: سال گذشته اعلام شد که زنان سرپرست خانوار برای تسهیلات تا سقف ۱۵۰ میلیون تومان با وثیقه یارانه و مدارک ساده تر بتوانند تسهیلات خود را دریافت کند ولی امسال سقف تسهیلات تا یک میلیارد تومان با دو یا سه فقر چک، با کمترین آثار حقوقی این تسهیلات برای ایجاد اشتغال اعطا می شود.

یادداشت

چه انتظاری از بازار ارز داشته باشیم؟

علی‌اصغر سمیعی

اگر بخواهیم اوضاع ارز در کشور را مورد بررسی قرار دهیم، دو پارامتر را می‌باید در نظر بگیریم؛ یکی وضعیت پول ملی است و قوت و ضعف آن و روند قوی شدن یا ضعیف شدن آن و دیگری این‌که ببینیم عرضه و تقاضای ارز در چه وضعیتی قرار دارد.

حالا ببینیم در حال حاضر دولت محترم چه سیاستی را در مورد ارز مدنظر قرار داده، ببینیم آیا در سیاست‌های اقتصادی که اقتصاد کشور را به این روز انداخته، تجدیدنظری صورت گرفته یا نه؟ آیا نرخ تورم در کشور کاهشی شده؟ آیا نرخ بهره در کشور به نرخ های جهانی نزدیک شده؟ آیا واردات بی‌رویه با بذل ارز ارزان توقف یافته؟ آیا با گسترش تولید نرخ بیکاری در کشور کم شده؟ آیا سوبسیدها و یارانه‌های غیرهدفمند متوقف شده؟ آیا سیاست‌های غیرفنی و غیراصولی مالیاتی اصلاح شده؟ آیا تزریق ارز با نرخ‌های غیروافعی و گوناگون با بهانه‌های مختلف پایان یافته؟ آیا دادن سوبسید (بخوانید باج) به تولیدکنندگان اتومبیل‌های غیراستاندارد توقف یافته؟ آیا دشمنان داخلی و خارجی کشور دست از دشمنی برداشته‌اند؟ آیا تحریم‌های ظالمانه اقتصادی علیه مردم مظلوم ما برطرف شده؟ آیا وضعیت منطقه از ثبات و آرامش برخوردار شده؟ آیا بستر رانت‌خواری در اقتصاد کشور برچیده شده؟

جواب این سوالات به ما می فهماند که آیا می‌باید به آینده اقتصاد کشور امیدوار بود یا نه. اخیرا شنیده می‌شود که جو بازار ارز قدری ملتهب شده است. خوب اولا که نوسانات زیر یک و حتی دو درصد را نمی‌توان التهاب نامید، ولی اگر نوسانات شدیدتری هم در راه باشد، که بعید هم نیست، به نظر حقیر علت اصلی آن برمی گردد به اینکه از اول سال با وجود نرخ تورم بالای ۴۰ درصد، سعی شد از افزایش طبیعی و عادی قیمت ارز جلوگیری شود و حتی برخلاف قاعده و با وجود تورم، فنر قیمت ارز را فشرده‌تر کردند. خوب فنری که در حال جمع شدن باشد، انرژی آن لحظه به لحظه اضافه می شود، و بعید دوام نمی آورد، کماااینکه دیده‌ایم ظرف ۴۵ سال ۱۳ نوبت قیمت دلار ضرب در دو شده است. خوب امر عجیبی نیست که با یک خبر نامساعد یا خبری که جامعه از آن برداشت مناسبی ندارد، و با یک هجوم خریداران ارز و طلا سد مصنوعی کنترل قیمت شکسته شود، یا ترک بردارد و بازار گرفتار تلاطم و نوسان شود. بارها گفته‌ایم بهترین حالت برای تعادل بازار، واحد و واقعی بودن قیمت ارز و تعدیل منظم آن، بر اساس نرخ تورم از یک طرف، و حذف یارانه‌های غیرهدفمند و عدم خلق پول و کنترل حجم نقدینگی که منجر به بالا رفتن نرخ تورم می‌شود از سوی دیگر است؛ وگرنه هم علم اقتصاد و هم تجربه‌های عملی نشان می‌دهد که با تبلیغ و تزریق بیش از تقاضا و امنیتی کردن فضا و حتی نصیحت و خواهش و تمنا نمی‌شود بازار را در درازمدت از جای میان‌مدت متعادل کرد. راجع به چشم انداز بازار، پیش‌بینی در این اقتصاد دستوری اصولا آسان نیست، بخصوص که داده‌ها و اطلاعات هم شفاف نیست. همان‌طور که پیش از این بارها تاکید کرده‌ام بهتر است قیمت ارز براساس تفاضل نرخ تورم و بهره در ایران و کشورهای حوزه ارزهای معتبر تعدیل و تنظیم شود. اینکه چه اتفاقاتی را برای اقتصادمان مفید می‌بینیم، یک بحث است و این‌که چه اتفاقاتی را پیش‌بینی می‌کنیم، بحث دیگری است. پیش‌بینی احتیاج به اطلاعاتی دارد که در اختیار افراد عادی نیست، افراد خاصی هستند که از این موهبت برخوردارند و برخی از آنها هم از آن اطلاع سوءاستفاده می کنند و به همین خاطر به آن رانت اطلاع هم می‌گویند. از پیش‌بینی که بگذریم، به امید و آرزو می‌رسیم. امید به چه داریم یا آرزوی چه را داریم، هر یک مبحث جداگانه‌ای است، ولی آنچه همیشه تاکید کرده‌ام و برای هر اقتصادی لازم و حتی واجب است، داشتن علامت‌های صحیح است. اگر در یک اقتصاد علامت‌ها صحیح باشد، آینده‌ای روشن در انتظارمان خواهد بود. یک کارخانه تولید دوچرخه در کشور را فرض کنید. اگر هر دوچرخه برای تولیدکننده مثلا ۵۰۰ هزار تومان تمام شود اگر ما اجازه دهیم که تولیدکننده مطابق اصل عرضه وتقاضا دوچرخه‌های تولیدی خود را به بالا ترین قیمت (مثلا یک میلیون تومان) بفروشد این یعنی علامت واقعی. ولی اگر به بهانه‌های مختلف حتی خیرخواهانه و مثلا برای گسترش ورزش و رفاه طبقه فرودست، تولیدکننده دوچرخه را مجبور کنیم که دوچرخه‌هایش را به قیمت خاصی (مثلا ۵۵۰ هزار تومان) بفروشد این یعنی علامت اشتباه.در علامت واقعی ممکن است در نگاه نخست دوچرخه‌ها به قیمت بالایی به فروش برسد، ولی چون سایر سرمایه‌گذاران ببینند که این کار سود زیادی حاصل می‌کند، آنها هم به احداث کار خانه دوچرخه سازی راغب می‌شوند و این باعث گسترش صنعت، تولید فزاینده، ایجاد رقابت و طبعا کاهش واقعی قیمت دوچرخه در درازمدت می‌شود. اگر علامت اشتباه بدهیم درست است که در وهله اول دوچرخه‌ها ارزان تر فروخته می‌شود، ولی همین ارزانی باعث می‌شود که خریداران بیشتر از مقدار تولید باشند و این‌جاست که دلالان و بنکداران وارد بازار شده و شروع به خریداری و احتکار دوچرخه‌ها کرده و در بازار سیاه به قیمت بالا فروخته می‌شود و در این‌جا سود اصلی به جای این‌که نصیب تولیدکننده شود و باعث اقبال به تولید باشد، نصیب دلالان می‌شود و سرمایه‌ها جذب واسطه‌گری و دلالی می‌شوند. علامت صحیح در همه جا روشنگر و موجب رقابتی شدن کسب و کار و فلاح و صلاح خواهد بود. مثلا در دوره‌هایی که قیمت ارز که باید تابع نرخ تورم و بهره باشد به ضرب تزریق بیش از تقاضا به طور مصنوعی پایین نگه داشته شده، این یعنی علامت غلط و این باعث اخلال در اقتصاد و ایجاد رانت و توقف تولید، و گسترش واردات بی رویه محصولات بی فایده یا کم فایده و از بین رفتن اشتغال و گسترش بیکاری و ... شده است. همچنین با ارزان بودن غیروافعی نرخ ارز، نرخ‌های کالاهای ساخت داخل و از جمله مسکن بسیار بالاتر از مشابه آن در کشورهای دیگر قرار می گیرد و این یعنی سرکوب تولیدملی به نفع تولیدکنندگان خارجی. همچنین هر گاه به طور غیروافعی نرخ بهره بالا و پایین می‌رود یا هر اتفاق غیروافعی و مصنوعی که در اقتصاد رخ دهد، همه این‌ها علامت‌های غلط است و بنابراین اگر در اقتصاد بستر دروغ و به تبع آن رانت برچیده شود، اتفاقات مبارکی در پی خواهد داشت.

Alborz.payam@gmail.com

مفقودی
مفقودی برگ سبز سواری هاچ بک سایپا تیپ Quikr مدل ۱۴۰۰ با شماره موتور M۱۵۹۲۸۸۴۵۰ و شماره شاسی NAPXF۲۱۲AAM۱۰۶۴۰۴۴ با شماره پلاک ۳۱ص۳۱ایران ۹۲ بنام مجتبی حسین زاده کروی مفقود گردیده واز درجه اعتبارساقط می باشد
بابل

مفقودی
مفقودی برگ سواری هاچ بک سایپا تیپ Quikr مدل ۱۴۰۰ با شماره موتور M۱۵۹۲۸۸۴۵۰ و شماره شاسی NAPXF۲۱۲AAM۱۰۶۴۰۴۴ با شماره پلاک ۳۱ص۳۱ایران ۹۲ بنام مجتبی حسین زاده کروی مفقود گردیده واز درجه اعتبارساقط می باشد
بابل

مفقودی
سندکمپانی سواری پژو ۲۰۵SLX-TU۵ به رنگ سفید -روغنی مدل ۱۳۹۸ به شماره موتور ۱۸۱B۰۱۰۵۲۵۶ و شماره شاسی NAAM۲۱FE۲KK۲۱۰۹۳۰ و شماره پلاک ۵۸ایران ۹۲۸ ص۴۵ به نام جواد عاشوری باکدملی ۳۵۴۹۱۴۳۲۸۱مفقود و از درجه اعتبار ساقط می باشد.
بوشهر

مفقودی
برگ سبز خودرو سواری رانا تیپ RUNNA PLUSTU۵ مدل ۱۴۰۰ شماره پلاک ایران ۷۲ ـ ۹۴۳ هـ ۷۲ شماره موتور ۱۷۲B۰۰۷۲۶۰۱ شماره شاسی NAAU۰۱FE۲MT۲۹۱۵۳۱ به نام نوریه السادات حسینی نوذری مفقود گردیده و از درجه اعتبار ساقط می باشد.
تکا